

SAGARRONDOAK LORETAN

Udaberrian lozorrotik esnatu da sagastia, loretan daude sagarrondoak. Batzuk lehenago, besteak geroago, gertutik zaindu behar dira sail aldapatsuak, irail aldean sagarra bildu nahi bada behintzat. Zuhaitz motak eta sagarrondoak gidatzeko moduak ezagutu ditugu.

Maldan edo ordekan egon daitezke, sagasti txikiak edo lur sail handiak izan litezke, baserrikoak edo industriak, baina sagasti guztiek ematen dute lan asko. Urte sasoi guztietan

gertu izaten da sagardogilea: urrian sagarra jaso eta sagardoa egin, neguan edo udaberri aurretik zaharrak kimatu eta sagar landareak landatu.

Indar gutxi duten zuhaitz berriak sartu ondorenean, burohauste handia izaten du sagasti-

zainak. Orokorrean, hiru sistema erabiltzen dira sagarrondoak gidatzeko. Etxe bakoitzean bere gisara egiten dute lan, sagastiaren ezau-garriaren arabera.

Baso sistema deitzen diote euskal baserrietan orain arte erabili izan den sistemari. Oraindik ere

bera da erabiliena da Euskal Herrian. Kasu hauetan, laurogei zentimetro arte luzatzen da sagarrondoaren enborra, eta altuera horretan hiru edo lau adarretan banatzen da. Badira adar gehiago dituztenak ere. Enborrak hesola txiki bat izaten du lagungarri.

Sistema britainiarra eta hesi frontala

Sistema britainiarra ere erabiltzen da. Bi metroko enborra izaten du sagarrondo mota honek, eta gero hiru edo bitan banatzen da. Lur saila aprobetxatzeko erabili ohi da, leku aldetik arazoak dituzten inguruetan. Sarritan arbolak eta baratzea tartekatzen dituzte, eta ganadua ere sartu izan da sail hauetan.

Azken urteotan *hesi frontala* deitzen dioten sistema hasi dira erabiltzen, eta, adituek diotenez, sagardogile guztiek berau erabiliko dute denborarekin. Langileak falta dira, sagastiak zenbat lan eskatzen duen jakinda gainera. Bestalde, sagastia errentagarria izan dadin, produkzio handia behar da, sagarrondo asko sartu behar dira leku txikian. Laurogei zentimetrotara jartzen dira hesiak, baita hesi bereko landareak ere. Sistema horrek lana automatizatzeko aukera ematen du; zuhaitzak makina batekin kimatzen dira, adibidez.

Azken urte hauetan sagar barietate onenak aukeratzen ari dira Euskal Herriko sagastietan. Hala ere, atzeritik ekartzen dute oraindik sagarra. Baina Euskal Herriko hirurogeita hamar barietate bildu dituzte Astigarragako Sagardoe-txean. Bakoitzetik zuhaitz bat edo beste landatzen dute, bisitariiei erakusteko.

Lan handia izango dute herriz herri sagarrarekin lan egiten duen jendearekin izaten eta barietateak biltzen, jarraipena egingo baitute. Azken urtean hogeietan ekarri dituzte Bizkaitik.

SAGARRONDOA. Sagarrondoak gidatzeko baso sistema. BERRIA

LOREA. Sagarraren lorea. BERRIA

LIZEAGA

Astigarraga

**Eska ezazu Sagardoa !
eta etiketan LIZEAGA
jarriko balu askoz hobe.**

**EDAN ETA EMAN
EDATERA**